

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

מאת הנריק איבסן, שהועלה על קרשי "הבימה". מדור "קולנוע"
הצג בכתבת-שער את דיוקנה של כוכבת הקולנוע ג'ינה לולר
ברגיידה, לרגל הקרנת סרטה, "לחם אהבה ופנסיה", עם וי
סוריו דה-סיקה.
בשער הגיליון: כוכבת-קולנוע ג'ינה לולר-ברגיידה.

גיליון "העולם הזה", שראה אור השבוע לפני 25 שנה
כריק, הקריש כתבה, תחת הכותרת, "צרותיו של מר רוזנברג",
לחסינותו של סגן-שר-הסער מטעם המפד"ל, ח"כ ישראל שלמה
רוזנברג. שהאשם בהכרזת קופסאות בשר מחוצלארין, במשך
שנתיים וחצי. ממוס סורי יורט בארץ (ראה: תצלום). המדור
"במרחב" תיאר את מרשם של מנהיגי האחים המוסלמים
במצרים. שרות הספרים של "העולם הזה" תימצי את הספר
"הצלחות המעופפות נחתו", מראשוני ספרי המרטי-הכיריני שראו
אור בעברית. המדור "בתיאטרון" סיקר את "אווז הפרא"

נתיחת מישכמם של נידוני קאהיר * 40 ימים בבריה"מ

* עינגדי: התחלה * מסך הסינמסקופ הראשון בישראל

העם

אחד עשר בקאהיר

מכל מדינות ערב, מצריים היא קרובה
לנו כיום ביותר, העיר לא מכבר דיפי
לומט ישראל. היה לו על מה להסתמך.
מצריים לבדה מכל ארצות-ערב גיגשה
לשבור את כוחות הקנאות הדתית. המוס
למית, שהם הגורם האנטי-ישראלי ביותר
במרחב, וקרע צמיחתו של המופתי הי
ירושלמי.

אמר החודש רבי-סרן סלאח סאלם
(המייג'ר המרקד), האידיאולוג של כת
ווקצינים, בשיחה עם עיתונאי לבנוני.
שעוריה סערה במרחב: "השתתפנו במילי
חמת פלסטינ למען האיני הערבים. אולם
הצבאות הערביים (האחרים) לא לחמו. נזי
כור זאת זמן רב. הצבא המצרי הוכה
מאחור, וקורבנותיו היו גדולים. יש לזה
רק שם אחד: בגידה!"

אולם גם מדינאים ישראליים לא היו
אופטימיים לגבי הסדר עם מצריים. הסי
בה: לישראל לא היה מה להציע למצ
רים, מילבד מעבר חופשי בין מצריים
וירדן. ואילו המצרים לא היו מעוניינים
כלל בפתיחת הגבול המסחרי, כי חששו
מפני התחרות התעשייה הישראלית, שיכור
לה לפגוע בתוכניותיהם לפיתוח תעשייה
משלהם. הם גם לא התעניינו במיוחד ב
גורל רצועת-עזה, שהיא חסרת עניין וערך
לגבי מצריים. לכן היתה מצריים מעוניינת
בבעייה הפלסטינית רק כמכשיר לרכישת
אחזה בעולם הערבי.

תקרים של תליה. מכשיר זה נוצל
השבוע במלוא ערכו התעמולתי, אחרי ש
מאז ראשית השנה טענו המצרים מדי פעם
כי גילו בזה אחר זה כמה אירגוני-מחתרת
ציוניים. במרוצת החודשים אסרו למעלה
מ-150 יהודים, שנחשדו כמשתתפים פעולה
עם ישראל. עתה החל המישפט הגדול נגד
ה-11 שהאשמו בריגול ממש ובתיכנון
חבלה.

מזעזעת ביותר היתה עדותה של ויקי
טורין ניגיו, צעירה יפהפיה שהיתה ידועה
בחברה היהודית הגבוהה במצריים. היא הו
דחה במישפט כי השתייכה לאירגון ציוני,
אך טענה שהודאתה הקודמת, כאילו היתה
זה אירגון של ריגול, נסחטה ממנה ב
עינויים.

שעה שהתובע דרש עונש-מוות לנאש
מים, עבדה המכונה הדיפלומטית הישרא
לית במלוא הקטור. מטרחה: להבטיח את
שיחורו הנאשמים. המאמץ לא היה חסר
תיקוה, בגלל הצטברות מיקרית של שני
גורמים: הרצון הכללי של האמריקאים
להרגיע את המצב במרחב — וחששם כי
תליית הצעירים כמרגלים, בימי אי-ל
חמה, עלולה לשמש תקדים בינלאומי לגבי
גורל הטייסים האמריקאים הכלואים בסין
העמית, באשמה דומה.

בסוף השבוע היתה הפרשה פתוחה, הרת
מאורעות דמים. אי-אפשר היה לגוש מה
תהיה תגובת ישראל אם ייפגעו הצעירים.

עיתונות

40 הימים של שורר

חיים שורר, פועל חקלאי שהפך שליח
הקרן-הקיימת, קרן-היסוד, ההסתדרות

ומפא"י, ולבסוף עורך דבר, לא היה
נער מעולם אומץ לב. בהיותו כימעט בן
חמישים התגייס לצבא הבריטי, שירת ב
משך שנתיים כחותחן אנטי-מטוסי. לפני
שנה חזר ואזר אומץ, וביקש במסיבה דיפי
לומטית את אלכסנדר אברמוב, שגריר
ברית-המועצות בתל-אביב, לאפשר לו
לבקר ברוסיה מולדתו, אותה יצא לפני
41 שנה.

בתום הסיור בברית-המועצות החל שורר
לפרסם בדבר, ביומן העולים אומר,
ובגירוז פוטס את רשמי מסעו בן 40
היום בברית-המועצות. התוצאה הראשונה
של דו"ח שורר: תדהמה בין קוראי דבר

אמוס סורי יורט בשלי ישראל

מטוס נוסעים סורי, שהיה בסיסה רגילה
מדמשק לקאהיר, יורט בידי מטוסי חיל-האוויר הישראלי לאחר שחדר
לתחום האוויר של ישראל. בתצלום נראה המטוס וקברניטו היווני (במרכז).

המפא"יים. שורר, שהורשה לבקר בחמש
ערים גדולות (מוסקבה, לנינגרד, קייב, אר
דיסה וקייב), תיאר תוך הסתייגויות
קלות את רוסיה באהדה יתירה, וכימעט
שלא הזכיר את שני מיליון היהודים הר
נאלמים.

במקום זה תיאר שורר חוויה אישית
חשובה: כיצד הוזמן למסיבה בקרמלין
לכבוד יום השנה למהפכה, וזכה להת
הכר בגבם של ויאצלב מולוטוב וג'י
אורגי מלנקוב והאזין לשיחותיהם. כתב
שורר: "לו החזקתי באותו רגע כוס ביד,
הייתי שותה לחיים עם ראשי-משלה
ברית-המועצות (מלנקוב) ומברכו כאזרח
ישראלי". שורר, שמשום מה לא הספיק
להניח את ידו על כוס, ניצל את ההזדמ
נות הבאה ולחץ את ידו של שריה-חזי
מולוטוב, וברכו כאזרח ישראלי.

"מי שזכיר", למלנקוב. אחת מקורי
אות דבר בעלות ההשפעה, שנידחמה
מכתבותיו המתונות של שורר, היתה שג'
ירית ישראל במוסקבה לשעבר, גולדה
מאירסון (מאוחר יותר: מאיר), שהפעילה
שגריר קודם אחר בברית-המועצות, את

* כשעבד מודכי נמיר בדבר לפני
שלושים שנה, לא היה כל-כך כלי-כול,
ופוטר ממשרת האחראי למישלוח העיתון
נים כעבור חודש של עבודה.

חקלאות

נא לא להתעניין

מתיישבי עינגדי שעל שפת ים-המלח
שמחו בחלקם. בהורכת הפקולטה לחקלאות
של האוניברסיטה שתלו עגבניות מבכירות,
ואספו בראשית חודש ינואר יכול שפע של
220 קילוגרם לדונם.
עוד יותר משמחים היו המחירים שהשיגו

"העולם הזה" 896
תאריך: 16.12.1954

חקלאי עינגדי: בניגוד ל-100 פרוטות
לקילוגרם, מחיר הקין הסינואי, קיבלו
בשביל כל קילוגרם עגבניות 1.800 ל"י.
אנשי עינגדי למדו את לקחם, והחליטו
להגדיל את שטח גידול העגבניות, אלא
שכאן התערב משרד-החקלאות שביקש מ
אנשי עינגדי שלא לחזור על ניסיון חורף
1954, והבטיח לקנות את כל יכול העג
בניות המצופה ובילבד שלא יגיע לשוק.
הסבירו מומחי החקלאות: הופעתן מחוץ
לעונה של עגבניות 1954 השפיעה על
האינדקס, בו תופסות העגבניות מקום ניכ
בד בסעיף הירקות, והעלו אותו בכמה
עשריות הנקודה, דבר שעלה למשק בכמה
מאות אלפי ל"י.

מישרד-החקלאות לא הסתפק בפנייה ל
עינגדי, אלא פנה גם לפקולטות לחקלאות
בירושלים וברחובות, וביקש אם אפשר
שלא להתעניין יתר-עלה-מידה באפשרויות
של גידולי ירקות מבכירים.

קולנוע

!!!

השבוע תוצב עוד אבן-דרך קולנועית
בישראל. באולם חא, חיפה, יתגלה לעיני
רבבות הסקרנים מסך הסינמסקופ הראשון
בארץ.

הסינמסקופ, המצאתו של מלומד צרפתי,
ד"ר ז'אק כרטיין, היתה ידועה לאנשי הור
ליוד זה שנים רבות. בעזרת עדשות מיר
חדות הצליח כרטיין להשליך, בעזרת מיק
רנט קולנוע רגילה, על גבי מסך הגדול
פי שנים וחצי מן הרגיל, תמונה רחבת
זווית. אולם רק עם עלייתה האגדתית של
הטלוויזיה באמריקה החלו מפיקים שם
להתעניין בה, על-מנת להביא לקהל משהו
שיסיח את דעתו מן המסך הועיר של מיק
לטי הטלוויזיה.

כמה וכמה מן הסרטים הראשונים ש
הופקו בשיטת הסינמסקופ לא היו מן הר
משובחים, מבחינה אמנותית, אבל אין ספק
כי המסך הרחב עשוי להרחיב גם את
אופקו האסתטיים של הקולנוע.

אנשים

● ישראלים שהגיעו באחרונה לברזיל
גילו שם קרוב-רחוק של שריה-ביטחון,
פנחם לבון, העוסק אף הוא בענייני
ביטחון: ד"ר פוקראטוס לוביאניקור,
מפקד משרת פורטו אלגרה.

● גילוי יותר מעניין, הנוגע בשר
הביטחון הקודם: את הסיבה האמיתית
להורדת רבי-טוראי דויד בן-גוריון מן
הגדודים העבריים לדרגת טוראי, גילה
השבוע הדיילי סלגרף הלונדוני, שכתב:
בסתיו 1918 יצא קורפורל בן-גוריון את
המחנה ללא אישור חופשה, כדי להיפגש
עם צעירות תל-אביביות, והורד לדרגת טור
ראי כעונש.

● מנהיג אחר, ויסטון צ'רצ'יל, הסי
תפק בהגדרה ענותנית על חלקו ותפקידו
במהלך ימי מלחמת-העולם השני: "העם
(הבריטי) מסביב לכדור-הארץ היה בעל
לב של אריה. לי יעד המזל רק לספק את
השאגה!"